

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

83. An in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, quando casus occurrit,
debeant cantari duæ Missæ, vna de Festo post Tertiam, alia de feria post
Nonam, & an Ecclesiae Regularium dicantur Collegiatæ? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Sup. his pro loco lege §. vlt. Refol. 3. not. præterita, & in to. 3. tract. 3. ex Refol. 90. §. pro die, & tẽpore lege §. 2. post medium, vers. Nota etiam, & vide alios vers. eius adnot. & in Ref. 1. huius not. lege §. Sed queritur, &c.

Pontificis, in quibus conceduntur supradicta Beati-
ficatis cum clausulis restrictiuis diei, loci & temporis; vnde Eminentiss. Dominus meus Cardinalis ab Auria, & Illustriss. Senatus huius vrbis Panormi, ex speciali priuilegio & decreto Sacre Congregationis die 2. Augusti 1625. obtinuerunt, vt Missa & Offici-
um concessa Clericis Regularibus pro nostro B. Andrea Auellono dicerentur à Clericis sæcularibus, & Regularibus in aliis Ecclesiis dictæ ciuitatis. Et ideo ex his opinio Castri Palai, quam contra me sequitur Megalius, à Reuerendiss. Magistro sacri Palatii Romæ admissa non fuit, & liber ille ibi anno præterito venalis non erat, licet, vt verum fatear, eius auctor aliis sit vir doctissimus. Inuigilent igitur Ordinarij, ne in eorum diocesis opinio supradictorum Auctorum deducatur in praxim, & contrauentiones me confluentes, sine debita animaduersione minimè derelinquant.

RESOL. LXXXIII.

An in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, quando casus occurrit, debeant cantari due Missæ, vna de Festo post Tertiam, alia de Feria post Nonam; & an Ecclesia Regularium dicantur Collegiata?
Et an in Ecclesiis Regularium due Missæ sint cantandæ in prædicto occurrenti casu?
Et cursum aduertitur, quod Prælati Ecclesiarum Cathedralium, Collegiarum, & Conuentualium obligatio incumbit, vt in talibus Ecclesiis quotidie saltem vnam Missam celebrari curent. Ex p. 2. tr. 14. Refol. 76.

Sup. hoc in §. Sed quid. Ref. seq.

§. 1. **H**ic casus frequenter solet accidere, nec ita facile eius solutio apud Doctores inuenitur. Gauantus in comment. ad rubric. Missalis, tom. 1. part. 3. tit. 10. n. 8. affirmatiuam sententiam docet, & n. 11. asserit, ita declarasse sacram Rituum Congregationem in his verbis: [Tanquam de re grauissima statuit sacra Congregatio, Missam de feria priuilegiata in Cathedralibus & Collegiatis nullatenus omittendam esse, sed omnino astantibus Canonicis, & assignata distributionum portione cantandam esse, aut cum Diacono & Subdiacono; aut, si eorum copia non suppetit, absq; eis, & post Nonam, non obstante quacumque consuetudine contraria, quam sacra eadem Congregatio fultulit, & in posterum admitti veniat, & addit penas contentas in Bulla Pij V. quæ præceptum continet.] Ita Gauantus. Non reticebo tamen contrariam sententiam docere nostrum P. Andream Castaldum in sua praxi cauem. lib. 2. sect. 6. c. 3. n. 20. Sed dicit aliquis, an si opinio Gauanti esset vera, & de dicta declaratione Cardinalium constaret authenticè: an, inquam, in Ecclesiis Regularium due Missæ essent cantandæ? Respondeo negatiuè. Nam declaratio supradicta loquitur Collegiatis secularibus: & contra Portel. in dub. Regul. ver. Missa n. 7. & alios, Ecclesiæ Regularium non dicuntur Collegiata, vt probat Rodrig. qq. Regul. tom. 1. q. 43. art. 12. & in terminis nostri casus Villalobos in sum. tom. 1. tr. 8. diff. 19. n. 4. vbi sic ait. [En las ferias de Quatro temporas, Vigilias, y Rogaciones, siendo dobles; & semidobles en las Iglesias Cathedrales, y Collegiales se dicen dos Missas, vna de la fiesta à la Prima, y otra de feria despues de Nona, conforme à las Rubricas del Missal Romano. Los Religiosos no estan obligados à dezirlas, que sus Iglesias non son Collegiales.] Ita ille. Notandum est etiam cum Layman in Theol. moral. lib. 6. tract. 5. cap. 3. n. 5. Filiucio tom. 1. tract. 5. cap. 4. n. 104. & alijs penes ipsos, quod Præla-

Sup. hoc notato pro parte Ecclesiarum Cathedralium

tis Ecclesiarum Cathedralium, Collegiarum & Conuentualium obligatio incumbit, vt in talibus Ecclesiis, quotidie saltem vnam Missam celebrari curent. Sed Victoria in sum. num. 94. absolute negat mortaliter peccari, si aliquo die Missa in his Ecclesiis intermittatur.

RESOL. LXXXIV.

An in Collegiatis, & Cathedralibus Ecclesiis possit aliquando sine peccato mortali Missa solennis recitari?

Et an in dictis Ecclesiis sint due Missæ cantandæ eadem die, quando in Feriis quadragesimalibus & aliis Feriis occurrit Festum duplex, vel semiduplex alicuius Sancti?

Et an hoc non procedat in Ecclesiis Regularium, nam in ipsis non debent cantari due Missæ, quando occurrit similis casus, sicut in Ecclesiis Collegiatis? Ex p. 10. tr. 12. & Misc. 2. Ref. 40.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Tamburinus, Opus de Sacrific. Missæ, lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 1. & segg. vbi sic ait: quamuis aliqui in Rectoribus eiusdem modi Ecclesiarum, mortale peccatum agnoscant, si aliquo die in hoc deficiant, tamen probabile est (præciscendo ab aliqua particulari talis Ecclesie obligatione) Missam siue priuatam, siue solemnem, semel vel bis omittere in hebdomada, non esse lethalem mortale. Ratio est, quia nullus est obligandus sub culpa lethali, nisi manifestè constet de præcepto obligante; at non apparet tale præceptum, nec quod tantum onus susceptum fuerit à Collegiatis, et ipso quod Collegiata sint. Dices cum aduersariis, omittere talem Missam, fore primò scandalum: Secundò, contrà consuetudinem Ecclesiarum: Tertio, contra cap. Cum creatura, de celebrat. Missarum. Respondeo ad Primum, non fore ad summum, nisi meram populi admirationem. Ad Secundum, hanc non esse consuetudinem acceptatam sub mortali, quia de hac non constat. Ad Tertium, nego colligi præceptum graue ex dicto capitulo; quod hic extirpatum, iam profero. Cum creatura non habeat quod pro merito respondeat Creatori, &c. & infra: mandamus, quatenus nullum in vos torporem negligentia irrepere permittatis, quo minus, & pro Anniversariis Defunctorum, & pro Festo, vel Feria, secundum temporum congruentiam Missarum solemnium conuenienter celebratis. Hæc Canon. Vbi nota primò illud, Mandamus, quod ex aliquibus bonis Doctoribus non notat præceptum sub mortali. Nota secundò illud, secundum temporum congruentiam, & illud, Torporem, quæ locum notant moueri Prælatum, vt sine tempore, temporum officia, & Missæ, iuxta Rubricas, non occurrant: non igitur nouum præceptum asserunt, hoc vsque Tamburinus.

2. Sed huic opinioni non possum adherere, cum aduersetur communi sententiæ Theologorum, & Canonistarum: Vnde Hieronymus Gualterius in Theolog. moral. tractat. 3. difficult. 2. dub. 3. num. 1. sic asserit: [Conuenient en primer lugar Theologos, y Canonistas fundados en el decreto cap. Cum creatura, de celebr. Miss. y en las Rubricas del Missal, que los Prelados ó agnien tomar care el gouerno de las Iglesias Cathedrales, y Collegiales, estan obligados debaxo de culpa graue à mandar celebrar cada dia Missa cantado, & solenne, auiendo suficiente numero de Sacerdotes, y Ministros para ello: podria empero escusar alguna causa graue, & de grauissima, como quemarle la Iglesia, pestilencia, &c.]